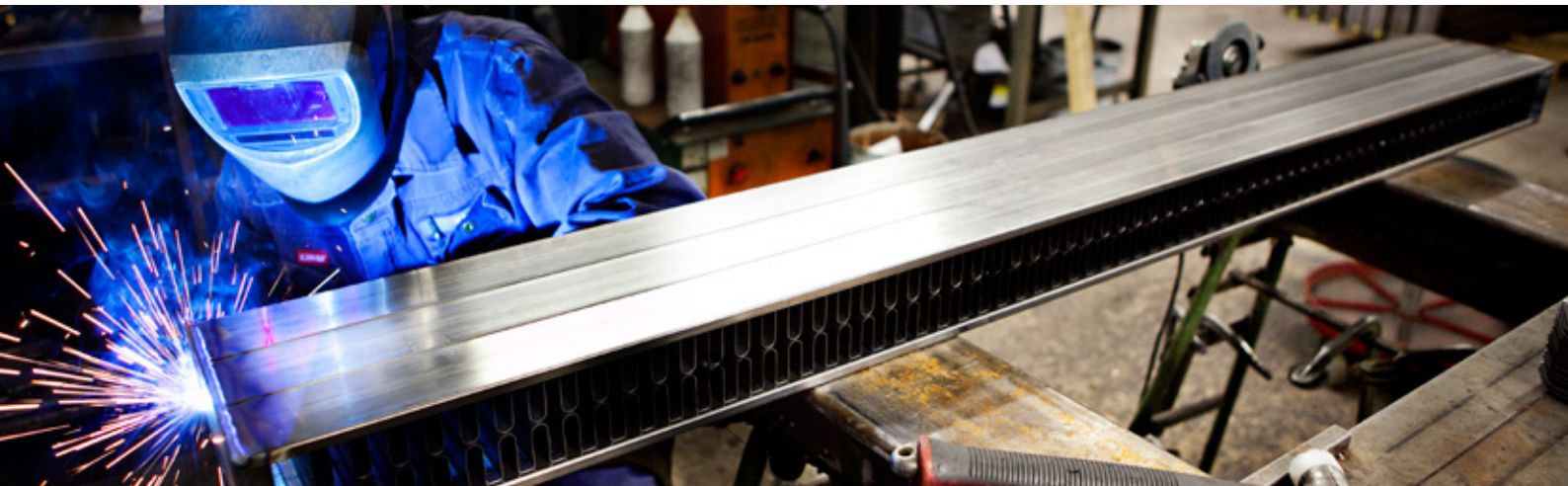

En globalt konkurrencedygtig region

Vækstforums handlingsplan 2015

**En globalt konkurrencedygtig region
Vækstforums handlingsplan 2015**

Region Midtjylland
Vækstforum
August 2014

Fotos:

Niels Aage Skovbo

Indhold

Vækstforums Handlingsplan 2015	4
Energi og miljø	5
Fødevarer	10
Velfærds- og sundhedsinnovation	16
Turisme	20
Uddannelse og kompetenceudvikling	24
Innovation og forretningsudvikling	30
Digitalisering	36
Iværksættereri	38
Økonomi	43

Vækstforums Handlingsplan 2015

Vækstforums handlingsplan for 2015 tager udgangspunkt i Vækstforums strategi frem mod 2020 og handlingsplan 2013-2014 samt Vækstpartnerskabsaftalen for 2014.

Handlingsplanen er etårig, idet Vækstforum og regionsrådet i løbet af 2014 og 2015 udarbejder en ny samlet Regional Vækst- og Udviklingsstrategi for 2015 - 2030, som derefter danner grundlag for en ny erhvervsrettet handlingsplan for 2016 - 2020.

I perioden 2007 - 2014 har Vækstforum valgt at satse både på regionale styrkepositioner og på de generelle vækstdrivere.

Indsatsen i forhold til de regionale styrkepositioner, OECD's analyse af Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi samt udviklingen i de årlige vækstpartnerskabsaftaler med Erhvervs- og Vækstministeriet er gradvist udviklet til en regional klyngetilgang på Fødevarer- og Energiområdet samt Sundhedsinnovation og Turisme, således at der udvikles klynge-organiseringer som omdrejningspunktet i forhold til virksomhederne og de respektive økosystemer, herunder innovationsnetværk mm. Der tegner sig en begyndende arbejdsdeling mellem regionerne, som tager udgangspunkt i de regionale styrkepositioner.

Tilsvarende viser erfaringerne, at organiseringen af de generelle vækstdrivere inden for innovation, iværksætteri, virksomhedsudvikling, uddannelse og kompetenceudvikling samt kapitalformidling bør udvikles mere målrettet mod de regionale klyngesatsninger, således at der ikke udvikles konkurrerende indsatser inden for de respektive områder.

Dermed skabes et endnu bedre sammenhængende erhvervsfremmesystem i Region Midtjylland, som indgår i og anvender de nationale tilbud bedst muligt for virksomhederne.

Tilsvarende gælder internationaliseringen under EU/DK, Horizon 2020 og det regionale Global Midt program.

Handlingsplan 2015 rummer dels videreførelse af enkelte initiativer, som er godkendt og bevilget, dels forslag til nye forprojekter og nye initiativer inden for den overordnede strategiske ramme.

Initiativerne skal danne grundlag for forslag til åbne ansøgningsrunder til godkendelse på Vækstforums møde i oktober med henblik på godkendelse af kommende operatører ved årsskiftet 2014/15.

Vækstforum har besluttet, at initiativerne i Handlingsplan 2015 skal udmøntes inden for en ramme af 95 mio. kr. af de regionale midler til erhvervsudvikling, og at der således skal søges øvrig finansiering via EU Strukturfonde og andre finansieringskilder.

Energi og miljø

Inden for energi- og miljøområdet tegner midtjyske virksomheder sig for 67 % af den danske industrieksport. Markedet for bæredygtige energiløsninger er voksende, fordi behovet for at finde nye effektive svar på energi- og miljøudfordringer er stigende, ikke bare i Danmark, men i hele verden.

Vækstforums indsats har bl.a. været rettet mod at fastholde og udbygge midtjyske virksomheders position på det globale marked for energi- og miljøløsninger ved gennem strategisk lederskab at arbejde for, at Midtjylland får gode rammebetingelser for at blive en international foregangsregion på energi- og miljøområdet. Behovet for at finde ressourceeffektive løsninger, der dekobler vækst fra miljø og ressourceproblemer, er ligeledes stigende, ikke mindst

fordi de fluktuerende priser på råvarer udfordrer virksomhedernes konkurrenceevne.

Indsatsen har ligeledes fokuseret på udvikling af teknologiske frontområder inden for energi og miljø, samt på udvikling af nye forretningsmodeller, produkter og koncepter i samarbejder mellem offentlige og private virksomheder.

Følgende større programmer er iværksat og løber ind i handlingsplanperioden 2015:

- Erhvervsudvikling inden for biomasse til energi
- Erhvervsudvikling i fjernvarmesektoren
- Grøn Industrisymbiose
- Grønne Forretningsmodeller
- Rethink Business
- Challenge:Water

Udfordringer

Inden for de nærmeste år vil der opstå mangel på og stigende priser på en række råstoffer, der har afgørende betydning for de danske virksomheders optimale og konkurrencedygtige produktion. Globale klimaforandringer som temperaturstigninger og øgede regnmængder skaber en lang række miljøudfordringer. Miljøbelastning, klimaforandringer og ressourcemangel udfordrer erhvervslivets konkurrenceevne, men indeholder samtidig nye, globale forretningsmuligheder.

Regeringen har en målsætning om, at Danmark frem mod 2050 skal omstilles til 100 % vedvarende energi, mens Region Midtjylland og de 19 kommuner har et fælles mål om 50 % vedvarende energi allerede i 2025. Det kræver en ganske betydelig omstilling at få de forskellige vedvarende energiformer til at spille sammen, og der skal store investeringer, teknologiudvikling og nytænkning til.

Midtjyske virksomheder har som udgangspunkt gode forudsætninger for at tage del i denne udvikling og omsætte den til vækst og eksport.

Initiativer i 2015

- *Teknologiudvikling i små og mellemstore virksomheder og demonstrationsprojekter – initiativforlængelse*
Små og mellemstore virksomheder efterspørger i stort omfang støtte til udvikling og demonstration af ny teknologi og løsninger. Vækstforum prioriterer fortsat indsatsen, således at den forlænges til udgangen af 2015.
- *Cirkulær økonomi – Materiale strømme og forretningsgørelse - initiativforlængelse*
Vækstforum vil fortsætte sit samarbejde med staten om program for Grøn Industrisymbiose. Der vil også blive igangsat pilotprojekter med fokus på kvalitet, volumen, materialestrømme og logistik ift. tilbagetagningsordninger og forretningsgørelse.
- *Cirkulær økonomi – Nye forretningsmodeller - initiativforlængelse*
Vækstforum vil ligeledes videreudvikle det eksisterende initiativ Rethink Business og det nationale program for grønne forretningsmodeller, og der igangsættes et pilotprojekt med særligt fokus på kollaborative forretningsmodeller.

- *Cirkulær økonomi - Markedsudvikling og offentlig efterspørgsel - initiativforlængelse*
Vækstforums initiativ Challenge:Water videreudvikles med fokus på eksport af løsninger på vandudfordringer. Efterspørgselsdrevet innovation i hhv. Rethink Business og Challenge:Water videreføres i et initiativ, der omfatter offentligt-privat innovationssamarbejde.
- *Bioøkonomi - forprojekt*
Den hidtidige indsats på biomasseområdet har haft sit fokus på anvendelse af biomasse til energi. På nationalt og europæisk plan arbejdes med en bredere tilgang til bioøkonomi, hvor der også indgår fremstilling af fødevarer, foder, energi, kemiske stoffer og materialer. Det vurderes, at Region Midtjylland har særligt gode forudsætninger for at gøre bioøkonomi til et vækstområde.

Der skal i 2015 gennemføres et forprojekt inden for bioøkonomi med henblik på at undersøge det forretningsmæssige grundlag for at

udvikle et erhvervsudviklingsinitiativ som led i Vækstforums handlingsplan for 2016.

- *Biogas - skandinavisk samarbejdsprojekt – nyt initiativ*
Flere kommuner i Region Midtjylland har bl.a. i kraft af støtte fra Vækstforum udviklet sig til foregangskommuner inden for produktion og anvendelse af biogas. Skive Kommune arbejder sammen med andre kommuner på udviklingen af et større skandinavisk erhvervsudviklingsinitiativ med udgangspunkt i konkrete demonstrationsprojekter bl.a. i Region Midtjylland.

Vækstforum vil tage stilling til et nyt biogas-initiativ i 2015.

- *Vindprogram – vstdansk rammeprogram – nyt initiativ*
En stor del af virksomheder og underleverandører inden for fremstilling af vindmøller står over for store udfordringer i bestræbelserne

på at udvikle sig på det globale marked. De tre vstdanske regioner arbejder på udvikling af et fælles rammeprogram til at støtte virksomhedsudviklingen på såvel onshore som offshore vindområdet.

Vækstforum vil bidrage til iværksættelsen af det vstdanske virksomhedsprogram rettet mod vindmølleindustrien, som forventes igangsat i 2015.

- *Intelligente energisystemer (smart grid) – erhvervsudvikling – nyt initiativ*
Der er tidligere iværksat et forprojekt til afdækning af det erhvervsmæssige og energimæssige potentiale i intelligente energisystemer.

På baggrund af forprojektets anbefalinger vil Vækstforum i 2015 tage stilling til iværksættelse af et egentligt erhvervsudviklingsprojekt.

- *Cirkulær Økonomi - udvikling af Accelerator Hub – nyt initiativ*
Vækstforum vil i 2015 påbegynde etableringen af en ny hub, der har til formål at forbinde virksomheder med forskningsbaseret viden, uddanne interessenter, opbygge viden om informationer og data samt facilitere udvikling af materialestrømme og tilbagetagningsordninger.
- *Cirkulær økonomi – Strategisk medfinansiering*
Inden for ovennævnte strategiske satsningsområder på Cirkulær økonomi (herunder prækvalificeret HEU Horizon 2020 projekt samt Grøn Industrisymbiose og Grønne Forretningsmodeller) vil der indgå samarbejder med bl.a. EU og staten, som kan fordrer medfinansiering.

Effekt

Vækstforum vil med sin indsats i 2015 fortsat styrke de midtjyske virksomheders vækstmuligheder ved at støtte teknologiudvikling og –demonstration med udgangspunkt i regionens særlige styrker. På vindområdet vil indsatsen for at styrke underleverandørerne til det globale marked blive videreført fra 2015 i et fælles vstdansk program.

Effekten af de igangsatte initiativer er, at midtjyske virksomheder har forbedret deres konkurrencemæssige vækstmuligheder. Dette er bl.a. opnået gennem udvikling og demonstration af ny teknologi samt nye produkter og løsninger, som kan markedsføres af virksomhederne.

Økonomi

Indsatsområdet Energi og miljø (initiativ/mio. kr.)	REM	ERF	ESF	Privat	Anden finansiering	I alt 2015
Teknologiudvikling i små og mellemstore virksomheder og demonstrationsprojekter						
Cirkulær økonomi – materialestrømme og forretningsgørelse	1,0					1,0
Cirkulær økonomi – Nye forretningsmodeller	1,0	0,4				1,4
Cirkulær økonomi – Markedsudvikling og offentlig efterspørgsel	2,0	0,5				2,5
Bioøkonomi	1,5					1,5
Biogas - skandinavisk samarbejdsprojekt						
Vindprogram	5,0					5,0
Intelligente energisystemer						
Cirkulær økonomi - Accelerator Hub	1,0					1,0
Cirkulær økonomi -Strategisk medfinansiering	3,0					3,0
I alt	14,5	0,9				15,4

Inden for fødevarerområdet tegner midtjyske virksomheder sig for 52 % af den danske industrieksport. Erhvervet bidrager til vækst og udvikling både i de større byer og i de mindre bysamfund i hele regionen. Samtidig er det et meget internationalt konkurrenceudsat erhverv, hvor globaliseringens udfordringer og muligheder spiller en stor rolle, og rejser behovet for en højere grad af innovation og produktdifferentiering i den midtjyske fødevarerproduktion.

Vækstforum har målrettet sin indsats mod at udvikle rammerne for at skabe øget innovation i fødevarerhvervet gennem samarbejdet mellem virksomheder, videninstitutioner og brugere. Fokus har været på innovation og differentiering af produkter og ydelser og på at højne kompetenceniveauet, så fødevarerhvervet fortsat kan konkurrere globalt og

være et vigtigt erhverv for den samlede vækst og værdiskabelse. Region Midtjylland fører i dag an i den fortsatte udvikling af en international dansk fødevarerklunge med store perspektiver for konkurrenceevne, vækst og udvikling i det samlede fødevarerhverv og med deltagelse af et bredt udsnit af de regionale virksomheder, store og små.

Følgende større initiativer er iværksat og foreslås videreført i handlingsplan 2015:

- Innovationsmiljøet Future Food Innovation
- Udviklingsinitiativer med fokus på styrkelse af kompetenceudvikling generelt og innovationssamarbejder mellem uddannelsesinstitutioner og virksomheder

- Forberedelse af en Food4Future KIC (Knowledge and Innovation Community) fra 2016 via deltagelse i Foodbest-partnerskabet
- Etablering og videreudvikling af Danish Food Cluster
- Indsats for udvikling og afsætning af lokale fødevarer
- Indsats gennem det vstdanske samarbejde for at udvikle fiskeri- og akvakultursektorerne

Udfordringer

Fødevarerhvervet har med en rekordstor eksport bidraget til at bringe Danmark bedre igennem finanskrisen. Det er primært sket ved forholdsvis få store virksomheders eksport af traditionelle basisfødevarer til nærmarkederne i Europa. Det bliver dog svært for danske virksomheder at opretholde en stor eksportandel på disse markeder, hvor konkurrencen er hård og væksten beskeden. Nye markeder, eksempelvis i Asien, Afrika og Sydamerika oplever på den anden side nærmest eksplosiv vækst og stor efterspørgsel efter sikre kvalitetsfødevarer. Skal danske virksomheder for alvor gøre sig gældende her, kræver det, at der udvikles nye tilpassede produkter og ydelser, og at danske fødevarer også i disse verdensdele etableres som et synligt kvalitetsbrand. Innovation, nationale klyngeinitiativer og internationale samarbejder er i den sammenhæng helt afgørende for fremtidens fødevarerhverv i Danmark.

Initiativer i 2015

- *Styrkelse af fødevarerbranchens innovationskultur – initiativforlængelse*
Som operatør har Future Food Innovation (FFI) i perioden 2010-2014 udviklet et regionalt innovationsmiljø, der har vist sig at være et attraktivt og effektivt virkemiddel til udvikling af fødevarerbranchens innovationskultur.

Vækstforum vil i 2015 sætte særligt fokus på innovationsmiljøets indsats og profil, som skal videreudvikles i sammenhæng med Danish Food Cluster, de generelle erhvervsudviklingsprogrammer under væksthuse samt samarbejdet med andre regioner, med det formål at sikre effektive og koordinerede innovationsforløb for danske fødevarer virksomheder.

Følgende aktiviteter gennemføres i 2015:

- Vækstsparring og facilitering af viden- og innovationssamarbejder samt vejledning og matchmaking om kapitalmuligheder til minimum 200 fødevarer virksomheder – projektledelse og sekretariat.
- Workshops og netværksarrangementer med fokus på innovation for minimum 200 fødevarer virksomheder.
- Samarbejde med bl.a. Danish Food Cluster og ventureselskaber om formidling, vejledning og matchmaking i forhold til kapitalmuligheder for fødevarer virksomheder.
- Internationale aktiviteter særligt målrettet små og mellemstore fødevarer virksomheder, herunder European Food Venture Forum, matchmaking via European Enterprise Network og samarbejde med Foodbest om etablering af en Food4Future KIC.
- Facilitering og afprøvning af nye samarbejdsformer mellem fødevarer virksomheder og uddannelsesmiljøer omkring udvikling af erhvervets innovationskompetencer, eksempelvis gennem innovationscamps.
- Pulje til fødevarer virksomheder til innovations- og vidensamarbejder med særligt fokus på udvikling af nye differentierede produkter, nye forretningsområder og nye forretningsmodeller. Der forventes gennemført i alt 8-15 projekter.
- Lærings- og videnopsamling, herunder følgeforskning af innovationsmiljøets særlige virkemidler og effekter.

- *Nye forretningsmuligheder for fødevarerbranchen – forprojekt*

Nye vækstvirksomheder inden for fødevarerområdet findes i overvejende grad i krydsfelter til andre sektorer, eksempelvis sundhed og miljø. Det stiller krav til nye aktiviteter i det etablerede erhvervsfremmesystem i forhold til effektivt at kunne adressere forretningsmuligheder for denne type virksomheder. Vækstforum vil derfor iværksætte et forprojekt i 2015, som bl.a. skal kortlægge området og på den baggrund udvikle og afprøve nye virkemidler i samarbejde med f.eks. Erhvervs- og Vækstministeriet, væksthuse, lokale hubs og andre erhvervsfremmeaktører inden for fødevarerområdet.

Følgende aktiviteter gennemføres i 2015:

- Udvikling og afprøvning af nye virkemidler.
- Erfaringsopsamling ift. den hidtidige indsats under fødevarerindsatsningen og review med henblik på at få udarbejdet en perspektiverende analyserapport som inspiration til

en kommende strategi og handlingsplan for fødevarerindsatsningen fra 2016.

- *Udvikling af Region Midtjyllands tværregionale og nationale rolle på fødevarerområdet – nyt initiativ*

Vækstforums vækstpartnerskabsaftale med regeringen for 2014 lægger op til, at Region Midtjylland påtager sig en særlig rolle i forhold til at sikre national sammenhæng i erhvervsfremmeindsatsen på fødevarerområdet. På den baggrund vil der i 2015 bl.a. blive arbejdet med udvikling af integrerede tværregionale tilbud til fødevareraktiviteter samt med udbredelse og videreudvikling af det nationale klyngeinitiativ Danish Food Cluster.

Følgende initiativer med en tværregional/national dimension vil fødevarerindsatsningen facilitere i 2015 med henblik på at sikre en forankring af disse i Region Midtjylland:

- Tiltrækning og medfinansiering af en fødevarermedarbejder under Invest in Denmark til udviklingsmiljøet omkring Agro Food Park.
- Udvikling af en international signaturbegivenhed, der årligt kan skabe opmærksomhed omkring fødevarerklyngen i Danmark i samarbejde med bl.a. Food Organisation of Denmark, Landbrug og Fødevarer, Danish Food Cluster og Aarhus 2017.
- Etablering af et elitetræningscenter for virksomheder inden for fødevarerklyngen med et betydeligt vækstpotentiale i Region Midtjylland under Team Vækstdanmark i samarbejde med de øvrige regioner, Erhvervs- og Vækstministeriet m.fl.
- Samarbejde med Region Nordjylland og andre danske regioner om en fælles national indsats for udvikling af fiskeri- og akvakulturområdet.
- Andre initiativer til at sikre tværregionale/nationale samarbejder og indsatser på fødevarerområdet, herunder en klyngecertificering.
- *Fødevarenetværk, lokale hubs og offentlig efterspørgsel – forprojekt*
Lokalbaseret fødevarerproduktion, herunder økologiske fødevarer til offentlige kantiner, kan være en vigtig inspirationskilde for fødevarerindustrien, eksempelvis i form af nye

kvalitetsstandarder, afsætningskoncepter og forretningsmodeller. Det kan dog være svært at identificere, hvor vækstpotentialerne ligger i denne gruppe af meget forskelligartede og oftest meget små virksomheder, der i mange tilfælde mangler en professionel tilgang til egen forretningsudvikling og afsætning.

Vækstforum vil i løbet af 2015 deltage i etableringen af et initiativ udarbejdet i tæt samarbejde med kommuner, LAG'er og lokale fødevarerinitiativer om at skabe sammenhæng og synergi mellem de lokale, regionale og nationale niveauer i erhvervsfremmeindsatsen på fødevarerområdet. Madkulturen, Foodnetwork og de øvrige regioners fødevarerindsatsninger vil være blandt de oplagte samarbejdspartnere under dette initiativ. Følgende initiativer vil blive igangsat:

- Identifikation af subregionale hubs og initiativer til udvikling af fødevareraktiviteter.
- Udvikling af modeller for og aftaler om en smidig og gennemsigtig innovationsinfrastruktur for fødevareraktiviteter mellem det lokale/kommunale, det regionale og det nationale/internationale niveau.
- Fastlæggelse af en struktur og målgruppeafgrænsning for de regionale fødevareraktiviteter.
- Integration mellem LAG's udviklingsstrategier, fødevarerindsatsningens strategi og de nationale initiativer, eksempelvis innovationsnetværket Foodnetwork, i forhold til udvikling af lokale fødevarer.
- Samarbejde med kommuner og andre regioner om udvikling af intelligent offentlig efterspørgsel efter lokalproducerede fødevarer samt målsætninger for økologiprocenter i offentlige indkøb (kantiner, storkøkkener mv.).

Effekt

Effekten af de igangsatte initiativer har bidraget til, at Region Midtjylland i dag fremstår som en førende fødevareregion, også i en international sammenhæng.

Fremadrettet skal denne position styrkes, således at FFI's virksomhedsrettede tilbud bliver landsdækkende, og samtidig sikre Danish Food Cluster en international position, som kan bidrage til at tiltrække internationalt talent og viden, samt kapital til fødevareraktiviteterne.

Arbejdet i 2015 skal styrke videngrundlaget for en kommende strategi for fødevareraktiviteterne, som forventes udarbejdet i samarbejde med relevante aktører i 2015, og som vil indgå i den kommende regionale vækst- og udviklingsstrategi.

I løbet af 2015 vil Team Vækstdanmark fødevarer være etableret med base i Region Midt-

jylland i samarbejde med øvrige regioner og Erhvervs- og Vækstministeriet. Indsatsen skal føre til succesfulde udviklingsforløb for minimum fem vækstvirksomheder i 2015.

Der vil i regi af det vstdanske samarbejde være udviklet og iværksat en række udviklingsinitiativer inden for fiskeri- og akvakultursektoren især i samarbejde med Region Nordjylland og fiskerihavnene på Vestkysten og Djursland.

200 fødevarer virksomheder vil gennem innovationsmiljøet FFI få innovationshjælp enten via vækstsparring eller via deltagelse i innovationsprojekter og kompetenceudviklingsaktiviteter. Mindst 10 % af disse vil for første gang indgå i innovationssamarbejder med videnmiljøer og/eller andre virksomheder, som ikke er en del af deres etablerede værdikæde.

Økonomi

Indsatsområdet Fødevarer (initiativ/mio. kr.)	REM	ERF	ESF	Privat	Anden finansiering	I alt 2015
Styrkelse af fødevarerbranchens innovationskultur	9,5	6,8		6,0	5,3	27,6
Nye forretningsmuligheder for fødevarerbranchen	3,0			0,5	1,5	5,0
Udvikling af Region Midtjyllands tværregionale og nationale rolle på fødevarerområdet	6,0			8,5	5,0	19,5
Fødevarer netværk, lokale hubs og offentlig efterspørgsel	1,0				0,5	1,5
I alt	19,5	6,8		15,0	12,3	53,6

Det internationale marked for velfærdsinvesteringer er hastigt voksende, og effektivitetspresset i den offentlige sektor stiger i takt med, at der bliver flere borgere med behov for behandling og omsorg samt færre hænder til at levere velfærdsydelser i fremtiden.

Der ligger et stort forretningsmæssigt potentiale i at udvikle løsninger på velfærdsudfordringerne – både nationalt og internationalt. Inden for sundhedsområdet alene steg OECD-landenes eksport med 65 % fra 2000 til 2006.

Vækstforums indsats inden for velfærds- og sundhedsinnovation har været en målrettet innovationsindsats, som anvender samfundsmæssige udfordringer som omdrejningspunktet for at generere fremtidig vækst og velfærd. Der har været taget udgangspunkt i sundhedsområdet, og planen er gradvist at udvide fokus til også at omfatte innovation inden for andre velfærdsområder. Fælles for alle områderne, der adresseres med indsatsen, er, at offentligt-privat innovationssamarbejde (OPI) på regionalt såvel som kommunalt niveau spiller en væsentlig rolle for virksomhedsudviklingen.

Følgende større initiativer er iværksat og foreslås videreført i handlingsplan 2015:

- Brobygning mellem offentlige og private aktører – udstationerede OPI-konsulenter på hospitalerne.
- Etablering af et fælles klyngesekretariat for sundhedsinnovation som koordinerende led i det regionale og nationale økosystem på sundhedsområdet.
- Fortsat arbejde med at facilitere konsolidering af økosystem for sundhedsinnovation.
- OPI-Lab - samarbejdet mellem sektorerne som udgangspunkt for udvikling af fremtidige produkter eller services til sundhedsområdet.
- INNO-X Healthcare - platform for erhvervsrettet sundhedsinnovation med Aarhus

Universitet, MTIC og Aarhus Universitetshospital som hovedpartnere.

- Virksom Velfærd: Forprojekt til afdækning af det forretningsmæssige potentiale i velfærdsinnovation, herunder fokus på digitalisering og nye forretningsmodeller.

Udfordringerne

Velfærds- og sundhedsområderne udfordres af en aldrende befolkning, stigning i antallet af livsstilssygdomme, flere kronikere samt øgede forventninger til behandling, pleje og omsorg.

Næsten halvdelen af virksomhederne inden for den midtjyske sundhedsteknologiklynge er forholdsvis nystartede, og det er derfor fortsat en udfordring at få opbygget endnu stærkere forretningskritiske kompetencer på området (dette gælder til dels både for nystartede og etablerede virksomheder). MedTech Innovation Center (MTIC) har været i kontakt med en stor del af klyngen, og evalueringen fra oktober 2013 peger på, at det er vigtigt med en yderligere udvikling af indsatsen for at kunne imødekomme de krav om professionalisering og udvikling, der er for en virksomhed, der skal klare sig på det globale marked for sundhedsteknologi.

Det midtjyske økosystem for sundhedsinnovation er ungt, og der er ikke store virksomheder, der kan fungere som dynamo for udviklingen på området. Derfor er der brug for at etablere en fælles platform og et miljø, hvor parterne kan mødes og arbejde ud fra en fælles vision i bestræbelserne på at styrke innovationen og samlet indgå i samarbejder med andre parter både nationalt og internationalt.

Det er stadig en udfordring at omsætte behovene til produkter, der kan sælges på det globale marked, således at det reelle erhvervspotentiale kan indfries.

Ligeledes er der et stigende pres på de øvrige velfærdsydelser grundet arbejdsløshed, demografi, social eksklusion, stigende urbanisering m.m., og dermed et krav om at skabe socialt og økonomisk bæredygtige løsninger. Disse udfordringer er globale, og giver dermed et internationalt potentiale for virksomheder, der tænker i både teknologiske og ikke-teknologiske produkter og løsninger.

Initiativer 2015

- *Udvikling af det regionale økosystem for sundhedsinnovation - Nyt initiativ*
For at imødegå disse udfordringer vil Vækstforum i 2015 igangsætte et initiativ, der skal optimere og kvalificere den specialiserede erhvervsrettede indsats på sundhedsområdet. Initiativet består af en tværsektoriel OPI-indsats, med ansættelse af OPI-konsulenter i forhold til virksomheder (én indgang), der skal dække hele regionen og både hospitaler, herunder psykiatri og social, og kommuner.

Derudover skal der etableres et regionalt baseret klyngesekretariat, der knytter OPI-konsulenterne sammen og servicerer virksomhederne i sundhedsklyngen med viden, netværk og forretningskritiske kompetencer.

I perioden 2009-2014 har Region Midtjylland haft en succesfuld OPI-indsats ved at have en person fra MTIC udstationeret på hospitaler. Dette tilbud har siden 2012 omhandlet Regionshospitalet Horsens, Regionshospitalet Randers og Aarhus Universitetshospital.

Denne indsats er senest blevet evalueret i juni 2014, og ønskes nu afprøvet på hospitaler og kommuner i hele regionen. Dermed skal det undersøges, om metoden kan bruges på OPI i kommunernes arbejde med sundhed, og med et større fokus på det erhvervsmæssige potentiale i forbedring af de tværsektorielle forløb.

Udover at skabe en mere tydelig og professionaliseret adgang til OPI, viser evalueringer

at der også er behov for, at virksomhederne har et regionalt baseret sekretariat, der kan være med til at skaffe virksomhederne den nyeste viden inden for fx regulatoriske krav, kapitalformidling, go-to-market strategier etc. Ligeledes er der brug for, at sundhedsklyngen bliver promoveret i ind- og udland for at tiltrække kompetent arbejdskraft, skaffe investeringer til området og gøre sig synlige på markedet.

OPI-konsulenterne, der skal fungere decentralt, forankres i klyngesekretariatet for at sikre videns- og erfaringsdeling. Derudover skal det sikre en bedre koordinering af OPI-projekter og give bedre muligheder for at identificere testfaciliteter for produkter og services på tværs af regionens offentlige instanser. Det betyder, at OPI-konsulenterne skal være under samme ledelse som klyngesekretariatet.

- *Virksom Velfærd*

Synergi mellem velfærdsområdet og erhvervsudvikling – forprojekt

Vækstforum vil iværksætte et forprojekt, der skal undersøge, hvordan aktører inden for velfærdsinnovation kan drage nytte af Smart Region indsatsen med henblik på de forretningsmæssige potentialer i digitalisering og øget internationalt samarbejde.

Digitalisering er internationalt et af de områder, der påregnes at indeholde det største potentiale ift. at løse nogle af de velfærdsudfordringer, vi står overfor. Dette gælder ikke kun på sundhedsområdet, men også på andre velfærdsområder, herunder socialområdet, beskæftigelsesområdet, uddannelsesområdet. Digitaliseringen bringer muligheder for nye finansieringsmodeller, udviklingsmodeller, ydelsesmodeller og forretningsmuligheder.

Effekt

Med et mere konsolideret økosystem for sundhedsinnovation er forventningen, at det bliver muligt at realisere de ønskede effekter på den tredobbelte bundlinje; forbedret sundhed, forbedret sundhedsøkonomi og øget vækstpotentiale for sundhedsklyngens virksomheder.

Derudover vil et stærkere økosystem give effekter på virksomhedernes muligheder for udvikling gennem bedre koordinering af ansøgninger til nationale programmer og puljer.

En koordineret indsats vil ligeledes kunne tiltrække udenlandske sundhedsteknologiske virksomheder, der kan bidrage med et kompetenceløft for hele klyngen.

Effekterne af OPI-indsatsen er både at få professionaliseret den offentlige sektors erhvervs-samarbejde til gavn for begge parter, og få udviklet produkter og services baseret på reelle behov, som virksomheder i højere grad har mulighed for at afsætte både nationalt og globalt.

Klyngesekretariatet skal være med til at markedsføre regionens kompetencer på området både i ind- og udland. Dermed blandt andet være med til at tiltrække attraktiv arbejdskraft til klyngens virksomheder, og derudover generelt styrke klyngens forretningskritiske kompetencer.

Effekten af Virksom Velfærd initiativet er overordnet dels at skabe nye partnerskaber mellem private og offentlige aktører samt civilsamfundet til gavn for samfundsøkonomien; dels at forbedre rammevilkårene for de virksomheder, der arbejder med produkter og services, der har en dobbelt bundlinje bestående af økonomisk og social indtjening.

Økonomi

Indsatsområdet Velfærds- og sundhedsinnovation (initiativ/mio. kr.)	REM	ERF	ESF	Privat	Anden finansiering	I alt 2015
Regionalt økosystem - sundhedsinnovation	12,0					12,0
Virksom velfærd	0,3					0,3
I alt	12,3					12,3

Turismen har potentiale til at bidrage til at skabe vækst og nye forretningsmuligheder i regionen. Det globale marked for turisme er voksende; men regionalt er det ikke endnu lykkedes at udnytte denne vækstmulighed til markant at øge antallet af turister og deres forbrug.

Vækstforum har rettet sin indsats mod at realisere turismepotentialet gennem en fokuseret indsats på at videreudvikle få, stærke feriesteder; på at udvikle et stærkt partnerskab om erhvervs-turisme; samt styrkelse af mersalget til turisterne.

I Regeringens "Vækstplan for dansk turisme" fra januar 2014 er der fokus på fire indsatsområder, som skal styrke dansk turisme: Dansk turisme skal være kvalitetsturisme, Væksten i storby- og erhvervs-turismen skal øges, Kyst- og naturturismen skal udvikles og Bedre organisering af turismefremmeindsatsen.

Indsatsområder, der ligger fint i tråd med Vækstforums hidtidige indsats om at skabe en fokuseret og professionel turisme i Region Midtjylland gennem:

- Videreudvikling af stærke feriesteder
- Udvikling af et stærkt partnerskab om erhvervs-turisme
- Styrkelse af mersalget til turisterne
- Tværgående indsatser, der skal understøtte og sikre professionalisering af turisterhvervet.

Den vedtagne handlingsplan rækker ind i 2015 med udpegning af operatører for indsatserne, dog således at der foreløbigt kun er bevilget midler til forretningsområdet erhvervs-turisme i 2015.

Øvrige større initiativer er iværksat og foreslås videreført i handlingsplan 2015:

- Etablering af eventpulje

Udfordringer

Udfordringerne på området er fortsat at skabe koordinerede indsatser, som på tværs af statslige, regionale og kommunale indsatser kan bidrage til at skabe vækst med erhvervet i centrum.

I forhold til Handlingsplan 2013-14 er den nye udfordring implementering af og integration med den nationale vækstplan for turisme både i forhold til organisering og finansiering af en fremtidig indsats, og i forhold til samarbejdet mellem det nationale, regionale og kommunale niveau i den nye struktur.

Der er i højere grad end tidligere brug for, at der sikres et tæt samspil med virksomhederne i turisterhvervet, da det er disse, der er drivkraft for at realisere vækstpotentialet. Der er ligeledes behov for at styrke koblingen til regionens erhvervsmæssige styrkepositioner samt Væksthus-programmer mv. og dermed underbygge og styrke fundamentet for turismens aktører på markedet.

Der er igangsat en større evaluering af den hidtidige indsats. Den afsluttes ultimo 2014. Evalueringen vil bl.a. udgøre et vigtigt bidrag til den regionale turismeindsats og Vækst- og Udviklingsstrategien (VUS) fra 2016 og frem.

Initiativer i 2015

Turismeindsatsens handlingsplan 2015 skal fortsat være en fokuseret og prioriteret turismeindsats i forhold til de regionale styrkepositioner, og fastholder en overordnet strategisk opmærksomhed på internationalisering, kvalitets- og produktudvikling, øget salg og afsætning og destinationsudvikling.

Handlingsplan 2015 skal etablere en kobling til indsatsområderne i regeringens "Vækstplan for dansk turisme", og øge sammenhæng mellem regionale og nationale initiativer.

Vækstforum vil således i 2015 fortsat understøtte udviklingen af de strategiske indsatser

- *Kyst- og naturturisme – initiativforlængelse*
Kysterne er sammen med oplevelser og

aktiviteter i naturen centrale for det danske ferieprodukt. Der er fortsat behov for at understøtte arbejdet med kvalitets- og produktudvikling af aktiviteter og oplevelser i naturen, værktøjer til professionalisering og markedsføring af kyst- og naturturisme.

- *Stærke feriesteder – initiativforlængelse*
Der kan udvikles nye aktiviteter i Stærke feriesteder Vest i forhold til kerneprodukter og værdikæder knyttet til kystturismen i overensstemmelse med et Vestkystpartnerskabs strategiske indsats således, at alle tre vestkystkommuner indtænkes. Ligeledes kan der arbejdes med tilsvarende udvikling hos Stærke feriesteder Øst.

Der kan i 2015 arbejdes på en fortsat udvikling og salg af produkter til især højtforbrugende målgrupper inden for klare temaer som fx cykelturisme, fødevarer, nationalparker m.v. i forhold til det internationale marked under forudsætning af, at dette understøtter den regionale turismehandlingsplan.

- *Erhvervs- og mødeturisme og Storby – nyt initiativ/initiativforlængelse*
Erhvervs- og mødeturismen udgør et vigtigt udstillingsvindue til et internationalt marked, hvor danske virksomheder inden for erhvervmæssige styrkepositioner kan profilere sig og samtidig som en afledt effekt medvirke til at skabe vækst og beskæftigelse inden for turismen. Oplevelser, kulturtilbud, gastronomi m.m. udgør understøttende faktorer i forhold til erhvervs- og mødeturisme.

For at øge sammenhængen mellem de regionale og nationale initiativer arbejdes der på at styrke partnerskabet mellem aktørerne på mødemarkedet. Samtidig videreføres den eksisterende erhvervs- og mødeturismeindsats i Herning og Aarhus, hvortil der er bevilget midler i 2015.

Storbyturisme og kultur er tæt koblet og i forhold til den nationale indsats er der klare perspektiver i at udvikle storbyturisme især i Aarhus og evt. andre byer. Aarhus 2017 skal således medvirke til at understøtte erhvervsudvikling og turisme i regionen.

- *Events – nyt initiativ*

Med udgangspunkt i Vækstforums beslutning i 2014 om at arbejde med events vil indsatsen i 2015 være rettet mod et fortsat samarbejde om bl.a., hvordan events medvirker til erhvervsudvikling, erfarings- og vidensformidling, netværkssamarbejde samt inddragelse af events i den kommende Vækst- og Udviklingsstrategi fra 2016. Med etablering af en eventpulje kan der støttes gennemførelse af større events i regionen under forudsætning af, at disse formår at udnytte et erhvervspotentiale.

- *Tværgående indsatser – nyt initiativ*

Der forventes i 2015 igangsat et tværregionalt kompetenceudviklingsforløb i et samarbejde mellem de tre vestdanske regioner. Formålet er at etablere en kobling til uddannelsessystemet og erhvervsfremmesystemet, således at turismen i størst muligt omfang indgår i de eksisterende ordninger.

- *Operatører – nyt initiativ*

I vækstplanen for dansk turisme lægges der op til et øget samarbejde og en mere effektiv offentlig turismeindsats gennem etablering af selskaber inden for de tre forretningsområder:

- Kyst- og naturturisme – Selskab for Kyst- og Naturturisme
- Erhvervs- og mødeturisme - MeetDenmark
- Storbyturisme – Wonderful Copenhagen

Det forventes, at Vækstplanen for dansk turisme indebærer en regional medfinansiering af

ovennævnte udviklingselskaber som operatører på de tre områder.

Midtjysk Turisme videreføres i 2015 for at sikre en kontinuitet og en regional operatør til at varetage de tværgående indsatser i forhold til ovenstående tre forretningsområder. Midtjysk Turismes centrale opgaver bliver desuden at understøtte erhverv og destinationer i udvikling af kyst- og naturturisme, erhvervs- og mødeturisme og storbyturisme samt at arbejde med fx digitalisering, viden og formidling, destinationsudvikling m.m.

Effekt

Den hidtidige indsats har i høj grad bidraget til at skabe en koordineret og fokuseret indsats af turismen i Region Midtjylland. Med "Vækstplan for Dansk Turisme" er der behov for at øge koordineringen af indsatser på tværs af landet. Dette kan ske gennem et øget fokus på at skabe bæredygtige forretningsområder med klare målgruppeprofiler og værdikæder samt større og stærkere destinationer, der kan bidrage til at drive væksten i tæt samarbejde med virksomhederne i turisterhvervet.

De igangsatte initiativer i 2015 skal bidrage til at styrke turisterhvervets internationale konkurrenceevne og synlighed ved at videreudvikle de regionale initiativer i tæt koordination med staten, de øvrige regioner og kommuner og dermed understøtte en naturlig destinationsudvikling ud fra en gæste optik, fx en samlet vestkystdestination.

- Derudover skal de igangsatte initiativer medvirke til at udnytte de synergieffekter, de regionale styrkepositioner skaber. Turismen skal således understøtte og udnytte mulighederne i at være salgs- og udstillingsvindue samt formidler af de regionale erhvervsmæssige styrker og dermed bidrage til at skabe vækst ikke alene i turismesektoren, men også i de øvrige erhverv.

Økonomi

Indsatsområdet Turisme (initiativ/mio. kr.)	REM	ERF	ESF	Privat	Anden finansiering	I alt 2015
Turisme	13,3		3,5			16,8
Eventpulje	10,0					10,0
Samlet finansiering	23,3		3,5			26,8

Danske virksomheders muligheder for at klare sig i den globale konkurrence hænger i høj grad sammen med arbejdsstyrkens kompetencer. Derfor har Vækstforum haft fokus på at fremme mulighederne for uddannelse og kompetenceudvikling i hele regionen.

For størstedelen af de erhverv, der oplever vækst i Region Midtjylland, er medarbejdernes kompetencer et af de væsentligste input i såvel produkter som produktionsprocesser. For at virksomhederne kan bevare og udvikle deres globale konkurrencekraft, er det derfor af afgørende betydning, at arbejdsstyrken ikke bare er tilstrækkelig, men også kompetent med mulighed for at uddanne og udvikle sig løbende i takt med efterspørgslen efter nye kompetencer.

Følgende større initiativer er iværksat og foreslås videreført i handlingsplan 2015 i ny udgave:

- KOMPETENCEmidt – et projekt, der har til formål af sikre mere og bedre efteruddannelse via den opsøgende virksomhed.

Udfordringer

Danske virksomheders konkurrenceevne er udfordret af lav vækst i produktiviteten. Globalisering og teknologisk udvikling stiller skærpede krav til virksomhedernes omstilling og fornyelse. Derfor er det nødvendigt, at flere virksomheder arbejder mere systematisk med udvikling af virksomhedsstrategier for vækst, produktivitet og kompetenceforsyning.

Medarbejdernes kompetencer er en vigtig forudsætning for den innovative virksomhedsudvikling, der er grundlaget for virksomhedernes øgede produktivitet og vækst.

Med op mod en tredjedel af arbejdsstyrken uden erhvervskompetencegivende uddannelse i en tid, hvor flere og flere uflaglærte job forsvin-

der, bliver den store udfordring efteruddannelse af den eksisterende arbejdsstyrke samtidig med uddannelse af de nye generationer.

Der skal skabes en styrket kompetenceforsyning, hvor virksomhederne i højere grad sikres adgang til de rette kompetencer på rette tid og sted. Kompetenceforsyningen skal sikre en målrettet opkvalificering af medarbejdere og ledige, styrke nyuddannedes jobparathed, ligesom også tiltrækning af udenlandsk arbejdskraft kan være en del af kompetenceforsyningen.

En vigtig forudsætning for at denne indsats kan lykkes, er en styrket koordinering og samordning af erhvervs-, uddannelses- og beskæftigelsespolitikkerne.

Initiativer i 2015

Midtjysk Kompetenceudviklingsprogram

Vækstforum har med sin hidtidige indsats KOMPETENCEmidt etableret et samarbejde mellem en række aktører, som gennem deres koordinerede indsats i forhold til det virksomhedsopsøgende arbejde, har øget efteruddannelsesaktiviteterne i Region Midtjylland betydeligt.

Vækstforum vil i 2015 fortsætte og udbygge det arbejde med iværksættelsen af et Midtjysk Kompetenceudviklingsprogram.

At arbejde professionelt med virksomhedernes kompetenceforsyning kræver viden, ikke bare om virksomhedernes her og nu kompetencebehov og praksis ift. at tilfredsstille disse behov, men også om de markeder og den konkurrencesituation, de befinder sig på og i nu og mere langsigtet og de implikationer, det giver for deres samlede kompetenceforsyning. Det vil sige opsamling af viden fx fra den opsøgende virksomhed, syste-

mativering heraf samt endelig videreformidling er et vigtigt fundament for arbejdet.

Kompetenceudviklingsprogrammet skal derfor udfoldes på to niveauer:

1. I forpligtende regionale strategiske partnerskaber, der indsamler og genererer den viden, der er nødvendig for at styrke kompetenceforsyningen, dvs. viden om virksomhedernes efterspørgsel efter kompetencer samt udviklingen på arbejdsmarkedet.
2. I tværgående lokale koordinerende samarbejder om den udførende praksis- og virksomhedsrettede indsats. Her indsamles ikke bare viden, den anvendes i den daglige praksis i arbejdet med virksomhederne.

Aktiviteterne på niveau 1 skal forbedre innovations- og uddannelsessystemernes muligheder for at imødekomme virksomhedernes behov. Dette skal ske gennem etableringen af et koordineret samspil - og et tættere samarbejde - mellem virksomhedskonsulenter og uddannelseskonsulenter. Projektets målsætning er at øge virksomhedernes vækstmuligheder og at tilvejebringe en målbar effekt på virksomhedernes produktivitet og konkurrenceevne.

De konkrete aktiviteter vil være:

- Samle op på og sikre anvendelsen af den viden, som genereres i det virksomhedsopsøgende arbejde. I det strategiske arbejde med regionens virksomheder skal konsulenten indsamle detaljeret viden om medarbejderes nuværende kompetencer og om virksomhedens fremadrettede kompetencebehov. Denne viden skal danne udgangspunkt for tilpasning af eksisterende samt etablering af nye tilbud til regionens virksomheder.
- Udbrede tilgængeligheden af viden om fremtidens kompetencebehov. Projektet skal booste den regionale viden om fremtidens

kompetencebehov gennem analyser og regional koordinering af viden - og gennem lokale vidensamarbejder.

- Samle op på det udkomne og de effekter, som efteruddannelsesindsatsen giver virksomhederne. I det opsøgende arbejde er det vigtigt, at konsulenter bliver bedre til at dokumentere resultaterne af indsatsen.
- Skabe et samlet og sammenhængende overblik over fremtidig efterspørgsel på kompetencer i Region Midtjylland. Viden, der gør det muligt at skabe uddannelser og beskæftigelsestiltag, som bedst muligt retter sig mod de fremtidige behov på arbejdsmarkedet i Region Midtjylland.
- Arbejde med at styrke systemerne i at af-dække og omsætte aktuelle og fremtidige kompetencebehov hos virksomheder til konkrete vejlednings- og rådgivningstilbud. Ligesom systemerne også skal kunne forbinde kompetencebehov på virksomheds- og medarbejderniveau til bredere tendenser på et regionalt plan.

På niveau 2, den udførende praksisdel, skal der etableres lokale koordinerende partnerskaber mellem VEU centrene, de lokale erhvervsrådgivningsenheder og jobcentre, der kan sikre samordning af den virksomhedsopsøgende indsats. Partnerskaberne skal arbejde med virksomhedernes kompetenceforsyning generelt samt med identificering og udvikling af virksomhedernes vækstpotentialer, herunder udvikling af virksomhedernes HR arbejde, idet dette styrker efteruddannelsesindsatsen generelt. Partnerskaberne skal sikre, at indsatsen sker på det i niveau 1 tilvejebragte vidensgrundlag.

Grundlaget for aktiviteterne i det udførende led er etablering af de lokale koordinerende samarbejder, som vil sikre:

- Et mere effektivt kompetencematch via en fælles koordineret indsats om at kvalificere arbejdsstyrken, så den matcher virksomhedernes efterspørgsel på kompetencer på kort og på længere sigt.
- En målrettet og differentieret indsats, herunder en professionalisering af aktørernes virksomhedsrettede indsats for at sikre, at den bliver mere effektiv og efterspørgselsstyret på kort sigt - så der ikke opstår flaskehalsproblemer - og mere innovativt styrende på længere sigt - så der kommer samlet balance på arbejdsmarkedet.
- Én indgang for virksomhederne til offentlig service vedrørende kompetencematchet (rekruttering og opkvalificering).

Disse samarbejder skal være organiseret omkring relevante arbejdskraftoplange og arbejde efter fælles mål. Målet er, at det daglige arbejde med rådgivning af virksomhederne i praksis skal udføres i et reelt samarbejde mellem de tre systemer, så der for virksomhederne bliver tale om en sammenhængende helhedsorienteret indsats med baggrund i og fokus på deres kort- og langsigtede behov i henhold til kompetenceforsyning og vækst.

Et koordinerende samarbejde har til formål at sikre den nødvendige koordinering i de offentlige systemers kontakt til virksomhederne; herunder at forbedre kvaliteten af den offentlige ydelse, som virksomheden modtager, men også at forpligte virksomhederne på helheden.

Samarbejdet drøfter og beslutter den løsning og den service, der skal findes i forhold til den enkelte virksomhed. Dette muliggør, at virksomheden kan få en institutionsuafhængig og flerspektret indsats med mulighed for flere og evt. sammenhængende og sammentænkte tilbud.

De konkrete aktiviteter, som de lokale koordinerende partnerskaber via den opsøgende indsats,

skal arbejde med, for at udvikle virksomhedernes vækstpotentialer, vil være:

- Udvikling af vækststrategier samt kortlægning af heraf følgende kompetencebehov, herunder styrkelse af HR arbejdet samt relevant lederuddannelse,
- Udarbejdelse af uddannelsesplaner,
- Udarbejdelse af RealKompetenceVurdering af medarbejderne i forbindelse med kortlægning af virksomhedernes kompetencebehov,
- Målttede kompetenceudviklingsforløb i tilknytning til udvikling af vækststrategier for medarbejdere og ledere,
- Evt. omskoling af medarbejdere til ny teknologi eller anden arbejdsorganisering,
- Efteruddannelse af virksomhedernes medarbejdere, det dobbelte kompetenceløft med udgangspunkt i virksomhedernes vækst- og udviklingsstrategier,

- Kvalificering af ledige til at indgå i jobåbninger (jobrotation) i forbindelse med udrulning af vækst- og udviklingsstrategier eller omorganiseringer som følge af ny teknologi eller ændret arbejdsorganisering i virksomhederne,
- Tilknytning af højtuddannede som led i udrulning af virksomhedernes vækst- og udviklingsstrategier,
- Allokering af den højtuddannede udenlandske arbejdskraft, virksomhederne efterspørger, men ikke umiddelbart kan finde,
- Etablering af netværk mellem virksomheder med en vækst- og kompetenceudviklingsdagsorden.

Ideen er, at de lokale koordinerende samarbejder har samtlige ovennævnte redskaber til rådighed, når indsatsen for den enkelte virksomhed planlægges og tilrettelægges, således at virksomheden får et helhedsorienteret tilbud.

Det midtjyske Kompetenceudviklingsprogram vil blive udmøntet i to projekter, hhv. et social-

fondsfinansieret og et Interreg/KASK finansieret. Begge skal fokuseres på Vækstforums højt prioriterede indsatsområder især inden for Energi og miljø, Fødevarer, Turisme og Fremtidens Industri.

Erhvervsuddannelser – nyt initiativ

Med udgangspunkt i erhvervsskolereformen, herunder etablering af praktikcentre og oprettelse af nye uddannelses tilbud med fokus på inklusion af mere udsatte ungegrupper, gennemføres et forprojekt med fokus på at skabe en samlet og helhedsorienteret indsats, der kan sikre flere unge en erhvervsuddannelse. Forprojektet tager udgangspunkt i den eksisterende indsats, herunder de initiativer, som Vækstforum allerede har sat iværk, fx Image-kampagnen.

Der iværksættes i den forbindelse et initiativ, som skal fokusere på udviklingen af konkrete samarbejdsmodeller mellem relevante aktører, herunder bl.a. Beskæftigelsesregionen, kommuner og uddannelsesinstitutioner, således at der effektivt og målrettet kan skabes en adgang til et faglært arbejdsmarked for den samme målgruppe.

Effekt

Effekterne af Det midtjyske Kompetenceudviklingsprogram vil være et professionaliseret og velkoordineret opsøgende system bestående af erhvervsservice-, uddannelses- og beskæftigelsesystemerne, der bygger indsatsen over for virksomhederne på en solid viden om fremtidens kompetencebehov.

Det vil indebære, at flere virksomheder kommer til at arbejde strategisk med efteruddannelse, idet kompetencebehovene tænkes sammen med virksomhedernes generelle udviklingsstrategier, hvorved deres anvendelse af efteruddannelsessystemet øges, og flere medarbejdere får uddannelse.

En del af uddannelsesaktiviteten vil foregå i form af jobrotation, hvorved flere ledige også vil blive efteruddannet. Et øget fokus på virksomhedernes kompetenceforsyning, der udføres i et partnerskab mellem erhvervsservice-, uddannelses- og beskæftigelsesystemerne, vil medføre, at flere virksomheder vil ansætte højtuddannede, ligesom flere virksomheder, der efterspørger udenlandsk arbejdskraft, vil få dette behov dækket.

Økonomi

Indsatsområdet Uddannelse og kompetenceudvikling (initiativ/mio. kr.)	REM	ERF	ESF	Privat	Anden finansiering	I alt 2015
KOMPETENCEFORSYNINGmid	3,0		5,0			8,0
Viden til vækst	0,6		1,5			2,1
Erhvervsuddannelser						0,0
Samarbejdsmodeller - unge i uddannelse			15,0		15,0	30,0
I alt	3,6		21,5		15,0	40,1

Innovation og forretningsudvikling

30

Innovation og forretningsudvikling er en væsentlig kilde til at skabe job inden for såvel industri som serviceerhverv, samt generere mere vækst og velstand med begrænsede ressourcer.

Vækstforum har iværksat en lang række initiativer, som skal bidrage til at skabe bedre rammer for, at de midtjyske virksomheder kan udvikle deres forretningsgrundlag, styrke deres internationalisering og arbejde mere systematisk og strategisk med innovation.

Vækstforum har valgt at forfølge ideen om, at der med udgangspunkt i samfundsmæssige udfordringer kan skabes nytte og værdi for både virksomheder og samfund. Det betyder, at Vækstforum med udgangspunkt i udviklingen af løsninger på klima-, energi- og velfærdsudfordringer har iværksat en række initiativer med fokus på udviklingen af erhvervspotentialet i

områderne. Potentialet i mere offentligt-privat innovationssamarbejde har været et vigtigt element i Vækstforums indsats.

I 2013 startede initiativet More.Creative, der arbejder med udviklingen af de kreative erhverv og med at styrke innovationen i de øvrige erhverv og det offentlige ved hjælp af kreative kompetencer. I 2014 blev More.Creative omdrejningspunktet for Vækstforums erhvervsmæssige satsning i Kulturhovedstad Aarhus 2017.

Følgende større initiativer er iværksat og foreslås videreført i handlingsplan 2015:

- Interactive Denmark – tværregional indsats til styrkelse af vækstorienterede virksomheder i spilbranchen og beslægtede kreative, digitale industrier – 2016

Udfordringer

Der etableres i dag ikke et tilstrækkeligt antal midtjyske vækstvirksomheder. Det er en udfordring, fordi vækstvirksomheder skaber job, har en høj produktivitet og er vigtige for den regionale vækst.

De midtjyske virksomheder er ikke tilstrækkeligt innovative. Evnen til at omsætte forskning, viden og ideer til nye produkter og processer skal forbedres. Dette kan blandt andet gøres ved stærkere samarbejde med de kreative erhverv.

Velstanden i Midtjylland kan øges ved at flere virksomheder udnytter deres potentiale for internationalisering. Virksomheder, som henter viden, samarbejder, handler og producerer på tværs af landegrænser er mere produktive end andre virksomheder.

Midtjylland lever blandt andet af sine mange produktionsvirksomheder, der gennem krisen har formået at øge deres produktivitet betydeligt, men antallet af produktionsarbejdspladser falder stadig. Produktionsvirksomhedernes efterspørgsel giver en betydelig afledt beskæftigelse i andre erhverv.

De kreative virksomheder besidder et stort vækstpotentiale, men mangler kompetencer inden for forretningsudvikling og kommerciel udnyttelse af IPR og internationalisering, ligesom adgang til kapital er en væsentlig barriere.

Midtjylland har et stort vækstlag af kreative iværksættere. Skal dette udmøntes i konkrete vækstvirksomheder og arbejdspladser, kræver det en styrket udvikling af de kreative vækstmiljøer og iværksættertilbud.

Initiativer i 2015

Vækstforum vil også fremover understøtte, at indsatsen koordineres med både lokale og statslige initiativer, herunder den lokale erhvervsfremmeindsats, en ny strategi for eksportfremme, innovationsnetværkene, et nyt nationalt vækstløft for små og mellemstore produktionsvirksomheder samt et nyt DK-SMV program mv.

- *Virksomhedsudviklingsprogram - nyt initiativ/initiativforlængelse*

Virksomhedernes værdiskabelse er positivt påvirket af adgang til samarbejde med videninstitutioner, private rådgivere og netværk med andre virksomheder.

For at øge antallet af innovative små og mellemstore virksomheder i Midtjylland samt for at øge antallet af vækstvirksomheder fortsættes i 2015 et virksomhedsudviklingsprogram.

Aktiviteterne i programmet er screening af virksomheder med vækstpotentiale, udarbejdelse af konkrete, individuelle vækstplaner, tilbud om at indgå i kollektive træningscamps,

strategiske netværk, sparringsforløb, individuelle rådgivningsforløb samt vidensamarbejde med eksempelvis GTS og universiteter.

Sparrings- og rådgivningsforløb samt strategiske netværk kan eksempelvis omhandle teknologiske, afsætningsmæssige, organisatoriske eller juridiske forhold. Vidensamarbejdet kan f.eks. udmønte sig i koncepter til nye produkter/løsninger, fx prototype, mock-up eller tegninger og kan omfatte test af produktets/løsningens anvendelighed, sikkerhed eller markedspotentiale.

Et virksomhedsudviklingsprogram vil især fokusere på små og mellemstore virksomheder i de midtjyske styrkepositioner og klynger, fx fødevarer, energi- og miljø, produktion, mv.

- *Internationaliseringsprogram - initiativforlængelse*

Små og mellemstore virksomheder, som afsætter til et internationalt marked vokser hurtigere og skaber mere værdi end andre små og mellemstore virksomheder.

I 2015 fortsættes Vækstforums internationaliseringsprogram, der støtter små og mellemstore virksomheders internationalisering.

Aktiviteterne i programmet omfatter screening af virksomheder med vækstpotentiale, udarbejdelse af konkrete, individuelle vækstplaner, tilbud om at indgå i kollektive træningscamps, markedsbesøg på fjern- og nærmarkeder, sparring/coaching om eksport og internationalisering, information om salg til internationale organisationer, samarbejde med de danske innovationscentre i udlandet, eksportworkshops, individuel rådgivning om internationalisering samt bistand i forbindelse med udarbejdelse af ansøgninger til Horizon 2020.

Initiativet skal koordineres tæt med øvrige internationale aktiviteter og den nationale strategi for eksportfremme og økonomisk diplomati. Fokus i internationaliseringsprogrammet vil især være på virksomheder inden for de regionale styrkepositioner såsom fødevarer, energi- og miljø, produktion mv.

- *Fremtidens Industri i Midtjylland – initiativforlængelse*

En meget betydelig del af værdiskabelsen i midtjyske virksomheder kommer fra industrien, der de senere år har været stærkt udfordret af international konkurrence. Produktiviteten er stigende, men industrieskæftigheden er stadig under pres.

I 2015 fortsættes Vækstforums initiativ "Fremtidens industri i Midtjylland", der støtter små og mellemstore produktionsvirksomheder i at gennemføre strategi- og kompetenceopbyggende forløb om forretningsudvikling. Initiativet koordineres tæt med det nationale "vækstløft" for små og mellemstore produktionsvirksomheder, der iværksættes fra 2014 som led i vækstpartnerskabsaftalen for 2014, og som omfatter produktionsvirksomheder, som normalt ikke er i kontakt med det ordinære erhvervsservicesystem eller virksomhedsrådgivere.

Aktiviteterne i programmet omfatter screening af virksomheder med vækstpotentiale, udarbejdelse af konkrete, individuelle vækstplaner (væksttjek), vækstløft (individuel rådgivning), strategiske netværk, vækstgrupper, individuel rådgivning til virksomheder med særligt højt vækstpotentiale.

- *Genvej til ny viden - VidenFacilitatorMidt*
Vækstforum vil fortsætte samarbejdet med Danmarks Innovationsfond og vil, på baggrund af erfaringerne fra "Genvej til ny viden", supplere fondens nye program for

videnbaseret innovation i små og mellemstore virksomheder, InnoBooster, med et særligt tilbud om facilitering til virksomheder i Region Midtjylland.

Et nyt netværk af facilitatorer skal gøre det lettere for smv'er inden for alle brancher i regionen at samarbejde med forskere om innovation, øge deres udbytte af samspillet og få flere smv'er med i vidensamarbejde. Konkret skal netværket tilbyde at vejlede potentielle deltagere i InnoBooster-programmet i forbindelse med projektmodning og udarbejdelse af innovationsplaner. Netværket skal desuden bistå med at finde den rette forsker og facilitere gennemførelse af vidensamarbejder. Endelig skal netværket udvikle og indføre nye metoder og værktøjer, der kan forbedre samarbejdet, samt sikre kvaliteten af facilitatorernes kompetencer og ydelser.

Netværket skal etableres i et tæt samarbejde mellem flere aktører i innovationssystemet, fx Væksthus Midtjylland, Aarhus Universitet, innovationsnetværk, GTS'er og lokal erhvervsservice.

Effekterne af initiativet er, at virksomhedernes ledelser og medarbejdere opnår ny indsigt og ny læring gennem samarbejdet med forskere. Faciliteringen bidrager til at forankre et nye tankesæt i virksomhederne og vil påvirke deres fremtidige innovationsadfærd og -handlinger og stimulere til fortsat vækst og udvikling.

Opgaven som operatør for netværket skal udbydes for en 1-årig periode fra januar 2015. Det skal overvejes undervejs, hvordan erfaringerne herfra kan indgå i initiativer i den kommende Vækst- og Udviklingsstrategi.

- *More.Creative – initiativforlængelse*
Vækstforums engagement i Aarhus 2017 og

udfoldelsen af initiativet More.Creative skal styrke den erhvervsmæssige udnyttelse af regionens kreative potentiale.

På baggrund af en evaluering af More.Creative i 2014 vil Vækstforum videreføre indsatsen i 2015 med fokus på videreudvikling af branchepartnerskaber, udvikling af de kreative erhverv, styrkelse af innovationen i de øvrige erhverv via kreative kompetencer samt OPI og offentlige indkøb.

- *Vækstpartnerskabsaftalen for 2013 - nyt initiativ/initiativforlængelse*
Som en del af Vækstpartnerskabsaftalen 2013 vil Vækstforum i 2015 styrke indsatsen rettet mod møbelindustrien, ligesom potentialerne i forskellige modeller for kommercialiserings-partnerskaber skal undersøges. Det skal ske med afsæt i More.Creative og ved at gå i dialog med relevante aktører om behov og potentialer.
- *Interactive Denmark*
National/regional indsats til styrkelse af vækstorienterede virksomheder i spilbranchen og beslægtede kreative, digitale industrier. Interactive Denmark er etableret som national overbygning på Shareplay.

- *Internationalisering*
Herudover skal der gøres en særlig indsats for at præge den nationale dagsorden, så projekterne under More.Creative positioneres bedst muligt i forhold til nationale strategier og indsatser. Det internationale potentiale i de kreative erhverv skal udnyttes ved at have særligt fokus på mulighederne for deltagelse i EU-programmer og globale netværk som Districts of Creativity.

Effekt

Et virksomhedsudviklingsprogram skal øge antallet af virksomheder som samarbejder med videninstitutioner. Samarbejdet mellem virksomheder og videninstitutioner skal øge antallet af virksomheder, som udvikler nye koncepter til produkter eller løsninger. Samarbejdet med Innovationsfonden skal i særlig grad bidrage til, at flere SMV'ere deltager i vidensamarbejde og at de deltagende virksomheder får et større udbytte af deres deltagelse i det statslige program InnoBooster.

Målet er at medvirke til, at der skabes flere innovative SMV, der øger beskæftigelse og omsætning.

Et internationaliseringsprogram skal identificere små og mellemstore virksomheder med et internationalt vækstpotentiale og efter

vækstkortlægning tilføre dem viden om internationaliseringsmuligheder gennem rådgivning, sparring og netværk. Målet er at skabe flere internationalt orienterede SMV, der vokser målt på omsætning og beskæftigelse samt eksport.

En indsats for fremtidens industri skal identificere produktionsvirksomheder med vækstpotentiale. Gennem udarbejdelse af vækstplaner og gennemførelse af kollektive træningscamps er målet at øge antallet af produktionsvirksomheder i vækst målt på omsætning og beskæftigelse. En indsats for fremtidens industri skal samtidig øge antallet af produktionsvirksomheder som samarbejder med videninstitutioner, så der udvikles flere nye koncepter, produkter eller løsninger. De innovative produktionsvirksomheder skal medvirke til at øge omsætning og beskæftigelse.

Den overordnede og langsigtede samfundsmæssige effekt af More.Creative er styrket konkurrenceevne for de midtjyske virksomheder. Samtidig bidrager indsatsen til at finde nye løsninger, der kan løse samfundsmæssige udfordringer omkring urbanisering, udvikling af fremtidens byer, infrastruktur og velfærd. På kort sigt er effekten af More.Creative et styrket vækstgrundlag for de kreative erhverv, styrket innovation for de øvrige erhverv samt bedre offentlig opgaveløsning og udvidede markedsmuligheder for de kreative erhverv gennem nye samarbejdsformer og modeller for offentlige udbud.

Økonomi

Indsatsområdet Innovation og forretningsudvikling (initiativ/mio. kr.)	REM	ERF	ESF	Privat	Anden finansiering	I alt 2015
Virksomhedsudviklingsprogram	13,0	10,0			15,0	38,0
Internationaliseringsprogram	5,3	3,5		3,2	0,2	12,2
Fremtidens Industri i Danmark	3,9	2,0		3,6	2,0	11,5
Genvej til ny viden	2,4					2,4
More.Creative	15,0					15,0
I alt	39,6	15,5		6,8	17,2	79,1

It spiller en vigtig rolle i skabelsen af nye løsninger på samfunds- og erhvervsmæssige udfordringer og bidrager til at styrke konkurrencekraften i erhvervslivet gennem innovation og øget produktivitet.

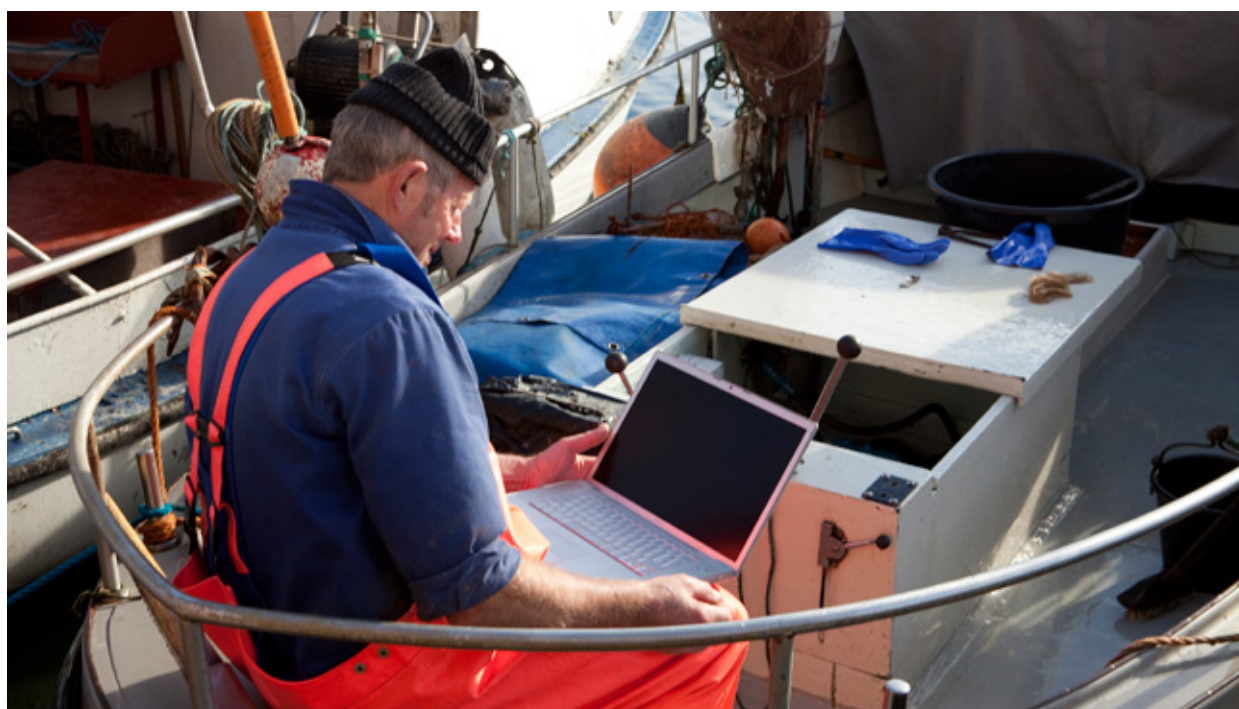
Vækstforum har med digitaliseringsindsatsen sigtet mod at udbrede anvendelsen af it og digitale løsninger i hele det midtjyske erhvervsliv - også i de dele af regionens landdistrikter og yderområder, hvor rammebetingelserne for øget it-anvendelse er svage.

Smart Region-indsatsen har i 2013-2014 fokuseret på etableringen af 'Smart Aarhus', som er et strategisk samarbejde mellem Aarhus Kommune, Region Midtjylland, Aarhus Universitet, Alexandra Institut, Teknologisk Institut, VIA University College, IT-forum, samt flere af regionens førende it-virksomheder. Formålet har været at opbygge en model for et "Smart City" partnerskab, der kan anvendes i hele regionen. Gennem samarbejdet i Smart Aarhus har parterne opbygget en stærk platform for offentligt-privat samarbejde, som har opnået både national og international anerkendelse.

Udfordringer

Den markante globale urbanisering udfordrer byerne, f.eks. med trængsel, luftforurening, vandforsyning og kriminalitet, og øger efterspørgslen efter intelligente løsninger. Det handler om bl.a. digitale produkter og tjenester inden for mobilitet, energiforsyning, sundhed og velfærd, sikkerhed og miljø. Det voksende marked indeholder et stort potentiale for regionens virksomheder, som gennem adgangen til den nyeste viden og kompetencer, eller via offentlig-privat innovation, vil stå stærkere i den internationale konkurrence.

Til trods for de mange muligheder er det stadig vanskeligt for regionens virksomheder at få del i det internationale marked for intelligente og smarte byer. Erfaringer og analyser viser, at det både kræver, at virksomhederne er på forkant med den nyeste viden og teknologi, og har formået at skabe langvarige internationale partnerskaber og samarbejde med offentlige virksomheder, forsyningselskaber eller store internationale leverandører af intelligent og digital infrastruktur.

Initiativer i 2015

For at imødekomme disse udfordringer vil Vækstforum i 2015 arbejde videre med Smart Region indsatsen. Dette sker gennem en videreudvikling af 'smart cities' i en regional skala med henblik på at styrke det internationale samarbejde og regionale udviklingsmiljø. Dette sker gennem følgende initiativer:

- Et forprojekt, som skal undersøge mulighederne for at styrke virksomhedernes adgang til den nyeste viden og teknologi inden for "Smart Cities" og "Big Data" i tæt samarbejde med andre internationale regioner og videnmiljøer.
- Et forprojekt, som skal undersøge mulighederne for at skabe samspil på tværs af indsatser inden for by- og erhvervsudvikling i et internationalt perspektiv.

Effekt

Indsatsen vil skabe bedre vilkår for regionens it-virksomheder og styrke deres muligheder for international afsætning. Endvidere vil indsatsen bidrage yderligere til den stigende internationale interesse for regionen som udviklingsmiljø for udenlandske virksomheder. Derudover vil indsatsen bidrage til at styrke den regionale udvikling og byernes potentiale som vækstdrivere.

Økonomi

Her iværksættes alene forprojekter.

Iværksættere og vækstvirksomheder spiller en vigtig rolle i forhold til at sikre konkurrence og innovation i økonomien. Samtidig skaber de nye vækstvirksomheder mange nye job - de skaber næsten 10 gange flere job pr. virksomhed i deres første fem leveår end andre iværksættere.

Indsatsen på iværksætterområdet vil derfor have til formål at sikre, at flere perspektivrige iværksættere kommer ind i solide vækstforløb og udvikler sig til nye vækstvirksomheder.

Vækstforum har prioriteret en indsats, som bidrager til at bedre vilkår for etablering af virksomheder og flere vækstvirksomheder, der sammen med de etablerede virksomheder kan medvirke til vækst og værdiskabelse i hele regionen.

Vækstforum har iværksat initiativer med fokus på iværksætteri i uddannelsessystemet, forbedret adgangen til risikovillig kapital og rådgivning.

Udfordringer

Danmark har i mange år været karakteriseret ved at have forholdsvis få vækstvirksomheder. Det er problematisk, fordi både nye og eksisterende virksomheder, der kommer ind i solide vækstforløb, er med til at styrke den generelle konkurrenceevne og produktivitet. Men i en generation

af nye virksomheder er det under ½ %, der formår at udvikle sig til vækstvirksomheder.

Det er derfor en udfordring for Danmark at sikre, at flere perspektivrige iværksættere og mindre, eksisterende virksomheder kommer ind i stærke vækstforløb.

Adgang til et velfungerende kapitalmarked spiller en afgørende rolle i forhold til nye og innovative virksomheders udviklings- og vækstmuligheder. Stadig flere analyser peger således på, at finansiering spiller en vigtig rolle for skabelsen af globale vækstvirksomheder med en høj produktivitet. Men også at udfordringen for mange tidlige virksomheder er, at de ikke i tilstrækkelig grad har bevist deres forretning til at kunne rejse finansiering fra private investorer.

Der er dog flere forudsætninger, der skal være på plads for at nå målet om et øget antal vækstiværksættere. Det kræver både en stærk iværksætterkultur, hvor flere unge får trænet deres entreprenørielle kompetencer i uddannelsessystemet, det kræver stærke kompetencer hos dem, der starter egen virksomhed og ikke mindst kræver det kapital at finansiere virksomhedernes vækst og udvikling.

Initiativer i 2015

Initiativerne på iværksætterområdet vil være fokuseret på de strategiske indsatsområder, der er udpeget af Vækstforum: Energi og miljø, Fødevarer, Industri (mekatronik), Velfærdsteknologi og Kreative erhverv

- *Rådgivning og udviklingsforløb til vækstiværksættere – nyt initiativ*
Nye og mindre virksomheder, der modtager rådgivning, har større chancer for at udvikle sig til vækstiværksættere, idet rådgivning øger iværksætternes præstationer og er med til at accelerere virksomhedens udvikling.

For at øge antallet af vækstiværksættere vil Vækstforum i 2015 forsætte et iværksætterprogram, målrettet iværksættere med vækstpotentiale og indeholdende en række tilbud, der skal styrke iværksætteres etablering, udvikling og vækst.

Programmet vil indeholde følgende elementer:

- Vejledning og problemafklarung
- Camps, hvor flere typer af virksomheder deltager i udviklingsforløb, hvor målet er at afklare og løfte vækstpotentialet.
- Individuelle rådgivningsforløb, med tilknytning af private rådgivere inden for områder som forretningsstrategi, markedsvurdering, strategiuudvikling m.m.
- Vækstgrupper, PLATOforløb, SUN netværk – strategisk udvikling i netværk.
- Mentorforløb, hvor erfarne iværksættere eller erhvervsfolk tilknyttes iværksættervirksomheden. Mentorer udgør især en ressource på områder som strategi og ledelse og facilitering af netværk, samarbejdspartnere m.v.
- Kompetenceudvikling af aktørerne i erhvervsservicesystemet

Herudover vil iværksættere med et særligt vækstpotentiale tilbydes et intensivt uddannelses- og sparringsforløb, samt en mentorordning med mentorer fra succesfulde serieiværksættere eller ledere fra større danske virksomheder. Indsatsen organiseres som en tværregional indsats, hvilket sikrer kritisk masse af virksomheder samtidig med, at de regionale specialiseringer understøttes og udnyttes. Målet er at udvikle en elite af vækstsabende virksomheder. Initiativet, benævnt Team VækstDanmark er indeholdt i Regeringens Vækstpakke, Danmark helt ud af krisen, og er behandlet på Danmarks Vækstråds møde den 23. maj 2013.

Eliteprogrammet vil indeholde følgende elementer:

- Deltagelse i et intensivt uddannelsesforløb af 6-12 måneders varighed, herunder tilknytning af internationale specialister. Iværksætterne deltager i et intensivt forretningsudviklingsforløb, bestående af en række workshops, en række såkaldte labs samt en række møder og sparring fra mentorer. Desuden får virksomheden tilknyttet en fast forretningsudvikler gennem hele forløbet.
- Adgang til mentorer og international viden, leveret af etablerede virksomheder
- Samarbejde med etablerede virksomheder, herunder adgang til afprøvning m.v.
- Adgang til kapital

- *Kapital til iværksættere med vækstpotentiale – nyt initiativ*

Det er vurderingen, at der fortsat er et behov for at styrke området for og udbuddet af risikovillig kapital.

Vækstforums indsats vil derfor fortsat i 2015 omfatte følgende initiativer:

- Styrkelse af det regionale business angels netværk med henblik på at øge antallet af business angels investeringer
- Investor-readiness program for iværksættere, herunder tilknytning af en kapital-coach til kapitalsøgende iværksættere
- Masterclasses for investorer og kapitalsøgende iværksættere
- Udvikling af Midtjyske Iværksætterfond. Den fortsatte udvikling af Midtjysk Iværksætterfond vil ske inden for rammerne af Team VækstDanmark konceptet.

- *Inkubatormiljøer – nyt initiativ*

Erfaringer fra udlandet viser, at inkubatorer spiller en væsentlig rolle i udviklingen af nye, videntunge og forskningsbaserede virksomheder, og at de har en positiv effekt på virksomhedernes etablering, udvikling og vækst. Inkubatormiljøerne bidrager til virksomhedernes udvikling gennem rådgivning, sparring, tilknytning af eksterne ressourcer og ikke mindst adgang til kapital. De midtjyske forsker- og udviklingsparker er en central del af det regionale innovationssystem, men der er brug for at styrke miljøerne, herunder at styrke deres kapitalformidlingsindsats.

Vækstforum vil derfor fortsat understøtte arbejdet med at udvikle de midtjyske inkubatormiljøer i Foulum, Hedensted, Herning, Holstebro, Horsens, Randers, Silkeborg, Skive, Struer, Syddjurs, Ringkøbing-Skjern, Viborg og Aarhus.

Et midtjysk inkubatorprogram vil omfatte følgende elementer:

- Udviklingsforløb for iværksættere i inkubatormiljøerne, herunder adgang til eksterne rådgivere inden for forretningsudvikling, salg, økonomi m.m.
- Mentorforløb, netværksforløb, adgang til bestyrelsesmedlemmer, coaching m.v.
- Adgang til kapital

• *Entrepenørskab i uddannelser – initiativforlængelse*

Uddannelsessektorens rolle i forhold til at stimulere til innovation og entrepenørskab ses fortsat som helt central for den fremtidige vækst og udvikling. Den hidtidige indsats for at styrke entrepenørskab i uddannelses-systemet har medvirket til, at der er sket en betragtelig udvikling på området, og der er skabt en betydelig vækst i antallet af deltagere i entrepenørskabsaktiviteter. Samtidig er der kommet et stort fokus på emnet hos både uddannelsesinstitutioner og i erhvervslivet.

Selv om der er sket en vækst i antallet af deltagere i entrepenørskabsundervisning

ligger Danmark stadig under de bedste lande på europæisk plan. Samtidig er uddannelse i entrepenørskab en langsigtet indsats, og det er derfor vurderingen, at der fortsat er brug for indsats på området for at sikre en arbejdsstyrke med innovative kompetencer – en arbejdsstyrke, som enten skaber vækst gennem etablering af egne virksomheder eller kan skabe udvikling og fornyelse inden for rammerne af eksisterende virksomheder.

Indsatsen vil bestå af følgende elementer:

- Udvikling og implementering af undervisningsforløb inden for innovation og entrepenørskab
- Opkvalificering af undervisere inden for entrepenørskabsundervisning.
- Udvikling og implementering af undervisningsforløb i samarbejde med virksomheder, f.eks. innovationscamps

Effekt

Nye og mindre virksomheder, der modtager rådgivning, har større chancer for at udvikle sig til vækstiværksættere, idet rådgivning øger iværksætternes præstationer og er med til at accelerere

re virksomhedernes udvikling. Med igangsættelse af et samlet rådgivningsprogram for iværksættere er det derfor målet, at flere iværksættere udvikler sig til vækstiværksættere og skaber øget beskæftigelse, omsætning og eksport.

Adgangen til venturekapital har stor betydning for, om unge virksomheder med stort vækstpotentiale kan få finansieret deres investeringer. Venturekapital er derfor nødvendig for at realisere især de unge, innovative virksomheders udviklings- og vækstpotentiale. Med igangsættelse af en kapitalindsats skal virksomhedernes adgang til risikovillig kapital styrkes, således at flere virksomheder får mulighed for at udvikle sig til globale vækstvirksomheder og skabe øget beskæftigelse, omsætning og eksport.

Uddannelsessektorens rolle i forhold til at stimulere til innovation og entreprenørskab ses fortsat som helt central for den fremtidige vækst og udvikling. Der skal derfor igangsættes en indsats, der skal styrke entreprenørskab i uddannelsessystemet med det formål at sikre en arbejdsstyrke med innovative kompetencer – en arbejdsstyrke, som enten skaber vækst gennem etablering af egne virksomheder eller kan skabe udvikling og fornyelse inden for rammerne af eksisterende virksomheder.

Økonomi

Indsatsområdet Iværksætteri (initiativ/mio. kr.)	REM	ERF	ESF	Privat	Anden finansiering	I alt 2015
Iværksætteriprogram	8,0	5,0	8,0			21,0
Team Vækstdanmark	3,0		4,0			7,0
Inkubatorprogram	5,0	2,0			5,0	12,0
Entreprenørskab i uddannelser	6,0		4,0			10,0
I alt	22,0	7,0	16,0		5,0	50,0

Budgetramme vedrørende regionale midler til erhvervsfremme

Regionsrådet forventes i 2015 at afsætte 116,5 mio. kr. til regionale erhvervsfremmeaktiviteter.

Budgetramme vedrørende EU Strukturfonde 2014-2020

Vækstforum i Region Midtjylland har i perioden 2014-2020 mulighed for at indstille projekter til regional- og socialfonden for i alt knap 400 mio. kr., fordelt med 195.731.147 kr. til regionalfonden og 204.238.462 kr. til socialfonden.

Handlingsplan 2015 – udmøntning

Indsatsområde/mio. kr.	REM	ERF	ESF	Privat	Anden finansiering	I alt 2015
Energi og miljø	14,5	0,9				15,4
Fødevarer	19,5	6,8		15,0	12,3	53,6
Velfærds- og sundhedsinnovation	12,3					12,3
Turisme	23,3		3,5			26,8
Uddannelse og kompetenceudvikling	3,6		21,5		15,0	40,1
Innovation og forretningsudvikling	39,6	15,5		6,8	17,2	79,1
Digitalisering	0,6					0,6
Iværksætter	22,0	7,0	16,0		5,0	50,0
I alt	135,4	30,2	41,0	21,8	44,5	277,9

